

ТРИ КРОКИ ДО SCOPUS

Семінар Інституту соціальної та політичної психології НАПН України,

16 травня 2024 р.

До Всеукраїнського фестивалю науки

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6139>

ГРОМОВА

Ганна Михайлівна

кандидат психологічних наук,
науковий співробітник
відділу соціальної
психології особистості
Інституту соціальної та
політичної психології
Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ, Україна

Анотація. 16 травня 2024 року в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України відбувся семінар «Три кроки до Scopus». Захід організований відділом соціальної психології особистості і проведений у змішаному форматі. Метою семінару було ознайомлення з практичними інструментами та стратегіями подолання мовного бар'єру, підготовки якісної статті для публікацій у журналах, індексованих у Scopus та Web of Science. Учасники ознайомилися зі статистикою основних труднощів, сервісами для подолання мовного бар'єру, методиками структурування інформації, сервісами пошуку журналів за тематикою статті, а також процесами реєстрації у Web of Science. Семінар включав демонстрацію сучасних інструментів для перекладу текстів та інтелектуальної обробки даних.

Ключові слова: Scopus; Web of Science; публікації; структура наукової статті.

16 травня 2024 року в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України проведено семінар «Три кроки до Scopus». Заняття було організовано відділом соціальної психології особистості і присвячене Всеукраїнському дню науки. У семінарі взяли участь представники різних наукових підрозділів Інституту. Семінар проводився в онлайн- та офлайн-форматах.

Метою семінару був огляд практичних інструментів та обговорення стратегії дій для дослідників щодо подолання мовних бар'єрів, пошуку доступу до відповідних журналів і підвищення ймовірності публікації в Scopus.

На початку семінару учасників ознайомлено зі статистикою відповідей щодо найбільших труднощів, які загальмовують та ускладнюють науковцям роботу над статтями, які потенційно можуть бути подані до журналів, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science. Найпоширенішими складнощами було зазначено «не знаю англійської на достатньому рівні» та «не маю часу на цю додаткову роботу». Друге місце за частотою згадування посіли відповіді «складно розібратися з вимогами журналів», «не знаю, як знайти хороший журнал» та «хотів би краще володіти методами статистичної обробки даних». Спираючись на отримані відповіді, семінар побудовано так, щоб показати можливості сучасних додатків та розширень для полегшення роботи над текстом для англomовних журналів.

Перша частина семінару була присвячена обговоренню проблем, пов'язаних з недостатнім знанням англійської мови для академічних досліджень, та демонстрації можливостей використання онлайн послуг і ресурсів для подолання цього бар'єру. Учасники семінару були ознайомлені з кількома розширеннями, що вбудовані або встановлюються у браузер, та допомагають з перек-

ладом текстів. Додатково показано корисні функції перекладача Google для перекладу цілих веб-сторінок і тексту, а також продемонстровано, як налаштувати його в браузері як розширення. Також продемонстровано інструмент для миттєвого перекладу «Translator». Це розширення, яке можна додати в браузер та перекладати текст на сторінці, не перемикаючись у інші вкладки (Antonina Bukach, 2022). Додатково згадався YouTube, де є функція створення субтитрів українською мовою, яка досить добре перекладає матеріал будь-якої лекції і працює в усіх браузерах. Описано використання інструментів штучного інтелекту для створення скороченого переказу відео лекцій, вказано про функціонал, обмеження та вартість інструментів.

Наступною темою семінару були методичні рекомендації щодо структурування інформації та представлення даних у статтях в іноземних журналах. Наголошено на важливості дотримання методичних рекомендацій, оскільки вимоги до написання статті в іноземних журналах відрізняються від вимог наших журналів. Зазначено, що в кожному журналі є інформація з вимогами до структури статті, оформлення таблиць, графіків та обсягу тексту структурних елементів. Аудиторію познайомлено з роботою Теунса Коце (Kotzé, 2007) про написання наукової статті. У роботі детально розібрано кожен елемент: назва, анотація, вступ та шість елементів вступу, мета та правила огляду літератури (які аспекти потрібно включати до огляду літератури, як узагальнювати інформацію, як структурувати огляд, який стиль написання слід використовувати), окремий розділ присвячений вимогам до математичної обробки, загальні правила звітування про результати досліджень, написання обговорення та висновків. Після огляду лекторка пообіцяла надіслати повний текст з рекомендаціями Т.Коце усім учасниками семінару. Далі почалось обговорення необхідності відповідати на вимоги рецензентів та вмінню спілкуватися з редакцією журналів.

Наступним кроком було повторення та детальна інструкція про процес доступу аккаунта та необхідність відновлення реєстрації у Web of Science для віддаленої роботи, а також вирішення проблем із доступом до певних вкладок та авторизація з IP-адреси інституту. Необхідність реєстрації у Web of Science обумовлена наявною там можливістю користування сервісом пошуку журналів Master Journal List. Для успішного пошуку журналів варто націлюватися на авторитетні

журнали з імпакт-фактором 1-3, щоб збільшити ймовірність публікації. Варто звертати увагу на середній час від подання статті до публікації, коротші терміни бувають у журналів з вищим імпакт-фактором, але такі журнали часто вимагають оплати. Обговорювався процес перевірки метрик, посилання, індексування та вимоги до публікації для подання статей у Scopus та Web of Science.

Лекторка продемонструвала пошукову систему Scopus, що допомагає знаходити релевантні журнали, обговорювала переваги та стратегії доступу до платних академічних журналів і наголошувала на необхідності співпраці зі співавторами, щоб зменшити робоче навантаження та уникнути затримок у процесі рецензування. Пошукова система Scopus «Journal Finder» дозволяє здійснювати пошук релевантних журналів за темою чи галуззю за допомогою ключових слів або рефератів. Перевагою послуги є можливість показувати вплив цитування, час прийняття рішення та вартість публікації. У процесі обговорення було названо декілька журналів, в яких публікація для українських вчених на сьогоднішній день є безкоштовною. Умови публікацій описані у відповідних розділах матеріалів «для авторів» в закордонних журналах, з початком повномасштабного вторгнення велика кількість журналів надає або знижку, або можливість повністю безкоштовної публікації (SAGE Publishing, n.d.).

Далі дискусія продовжилася на тему необхідності обміну досвідом з підготовки статей, створення бази даних кваліфікованих перекладачів та взаємних консультацій із підготовки текстів, оформлення, створення переліку фахових тематичних журналів, релевантних тематиці досліджень інституту. Розуміння редакційної політики журналу та переклад контенту англійською — складний процес, і спікер пропонувала створити базу надійних перекладачів, щоб забезпечити якісний переклад. Окрема тема — це розуміння сучасних юридичних аспектів публікацій статей відкритого/публічного доступу, оформлення договорів з журналами; виявлена необхідність юридичної консультації та пояснення політики «відкритого доступу» та нюансів оформлення авторського права у міжнародних журналах.

Наприкінці семінару лекторка подякувала усім присутнім та пообіцяла надіслати на пошту усі корисні посилання на згадувані сервіси та методичні рекомендації у роздатковому матеріалі до проведеної зустрічі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Antonina Bukach. (2022, 11 серпня). Як при роботі з комп'ютером налаштувати автоматичний переклад сторінок у Google Chrome? [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=1aWsPISwnGY>
- Kotzé, T.G. (2007). *Guidelines on writing a first quantitative academic article*. <http://surl.li/uxjh>
- SAGE Publishing. (n.d.). *Author instructions: TAS*. SAGE Journals. <https://journals.sagepub.com/author-instructions/TAS>

THREE STEPS TO SCOPUS

The Seminar for the Employees of the Institute for Social and Political Psychology of NAES of Ukraine on May 16, 2024. To the All-Ukrainian Science Festival

Hanna Hromova

PhD in Psychology, Researcher at the Department of Social Psychology of Personality of the Institute for Social and Political Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. On May 16, 2024, the Institute for Social and Political Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine hosted a seminar "Three Steps to Scopus". The event was organised by the Department of Social Psychology of Personality and held in a mixed format. The purpose of the seminar was to get acquainted with practical tools and strategies for overcoming the language barrier, preparing a quality article for publication in journals indexed in Scopus and Web of Science. Participants learned about the statistics of the main difficulties, services to overcome the language barrier, methods of structuring information, journal search services by article topic, as well as registration processes in Web of Science. The seminar included demonstrations of modern tools for text translation and intelligent data processing.

Keywords: Scopus; Web of Science; Academic publications; manuscript structure.

Дата публікації: 10 червня 2024 р.